СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 41. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 20. лютого, 1928. — VOL. XXXVI. No. 41. Jersey City, N. J., Monday, February 20, 1928. THREE CENTS.

ПАН-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС ПОСТАНОВЛЯЄ АРБІТРАЦІЮ МІЖ ДЕРЖАВАМИ

ЗА РІК МАЮТЬ ПРЕДЛОЖИТИ ПРАКТИЧНИЙ СТАТУТ МИРОВОГО СУДУ.

ГАВАНА, 17. лютого. — Пан-Американський Конгрес прийшов нині до першого конкретного рішення. Він постановив, що всякі ріжниці між державами Америки мають бути вирівнувані мировим судом (арбітрацією).

Від тепер за рік у Вашингтоні мають зійтися представники американських держав, щоби потвердити остаточний начерк статута про мировий суд.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЄ ФЛЬОТИ.

РЕПУБЛИКАНЦІ ХОЧУТЬ ТЕПЕР 15 КОРАБЛІВ, А 10 В БУДУЧНОСТИ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — Републиканці з комітету палати послів для справ фльоти постановили добиватися від конгресу будови 15 кружляків, з тим що 10 других кружляків малосяби збудувати, якби сього зажадав президент.

На сю ціль конгрес мавби визначити річно 264 міліони долярів.

АРЕШТОВАННЄ ВБИЙНИКА МАЙНЕРСЬКОГО УРЯДНИКА.

ВИЛКС-БАРЕ, Па., 17. лютого. — Поліція арештувала нині Самуеля Боніта з Питстону, президента відділу майнерської юнії, як вбийника Франка Агаті, другого майнерського провідника. Боніта арештовано, як він уходив до канцелярії одного адвоката. Він не противився арештованню.

Поліція заявляє, що вбийство Агаті не має нічого спільного з убийством італійського імігранта Чічерона, котрого тіло найдено в возі трамваєвої лінії. Поліція арештувала двох зятів Чічерона, як людий, що мусять знати щось про сю справу.

УРЯД ПРО БЕЗРОБІТТЯ.

КАЖЕ, ЩО РОБОТИ ПО ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 17. лютого. — Департамент праці в своїм звіті зі стану праці в місяцю січни заявляє, що загальна думка про зростаючий застій у промислі не находить потверджения в статистичних звітах, які уряд дістав з фабрик. Уряд каже, що в великих промислах слідно було великий рух та що він ще й далі поправляється.

Каже департамент праці, що говорити про якийсь загальний рух булоби неправдою, бо як в одних галузях промислу слідно ослабленнє руху, в других видно оживленнє. Уряд каже, що стан робіт „неправильний".

ДОБУЛИ ТІЛА З РУМОВИЩ ПІД „СОБВЕЙОМ".

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — З румовищ трох домів, що обвалилися в будуючийся собвей, добуто вже тіла двох робітників.

На приказ підприємства, будуючого собвей, стали нині валити доми над собвейом, що можуть обвалитися самі.

БУДЕ ПРОБУВАТИ ЛЮДОЇДІВ.

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — Бен Кемпен Гейлер, відомий американський знаток риб, виїхав нині на Багамські острови, щоби спробувати на собі свою теорію, що акули (людоїди) не кусають людий.

Віhз давна заступав думку, що людоїди людий не їдять, і щоби доказати свою думку, збирається він купати без захорони в водах, у яких є богато сих величезних риб.

БУДУТЬ ПРОБУВАТИ ПЕРЕПЛИСТИ ОКЕАН У ЛОДЦІ.

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — На слідуючий тиждень вибирається з Амстердаму в Голяндії, в подорож через Атлянтійський океан чотирох моряків на ратунковій лодці, що має всего три тони містоти.

Думають вони переплисти океан за 40 днів. Мати будуть вони на лодці радіо, котрим будуть доносити про поступ своеї виправи. Лодка називається Шутевер, а будівничий її каже, що вона не дасться перевернути.

ПОЗИВАЄ ЗА ІМІҐРАНТСЬКИЙ ПРОЦЕС.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па., 17. лютого. — Филаделфійська ґазета Рекорд доносить, що Теодор Свистун, студент прав на університеті Темпел, котрий недавно добув собі право побуту в Злучених Державах, пізвав у стейтовім суді Джорджа Самбора та його адвоката Джеймса Ріґена о відшкодованне за те, що вони мали донести на Свистуна, що він приїхав до Злучених Держав безправно.

Позовник каже, що спричинений в сей спосіб процес іміґраційних властий проти нього спричинив йому богато клопотів, матеріяльних і моральних.

ЗНОВА ЗАГАДОЧНЕ ВБИЙСТВО.

НЮ ЙОРК, 17. лютого. — У комнаті готелю Сеймур найдено нині тіло 60-літного вуглевого підприємця Роберта Ливингстона Айерленда. Він уже був неживий кілька годин. У грудях мав він 4 рани близько серця.

Покійний не лишив ніяких листів. Поліція вважає се за признаку, що Айерленд згинув певно з руки вбийника.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ГОТОВА ПОЗБУТИСЯ СУБМАРИН.

ЛОНДОН, 16. лютого. — Британський адмірал Бриджмен заявив, що Велика Британія заявилася проти субмарин ще на вашингтонській розоружній конференції, а рівнож і на женевській. Англія, річ ясна, обстоює те саме і тепер. Але, на його думку, менші і слабші держави не погодяться на це, бо субмарини це рід дешевої оборони, а на дорошу і більшу їх не стати.

АНТИСЕМІТИ НЕ ЗАСПОКОЮЮТЬСЯ.

Уряд на боці антисемітів — Загрожують послам. — Кінець страйку.

БУДАПЕШТ, 15. лютого. — Студенти-антисеміти вирішили припинити страйк-протест, проти полекшень, які мав дати уряд жидам-студентам на будапештськім університеті.

Рішення, щоби заховати спокій, виникло після того, коли обіцяно, що ніяких змін в користь жидів-студентів не буде.

Навіть і тоді, колиби парлямент приняв такий закон, уряд заявив, що не буде виконувати постанови. Прихильники реформи одержують чисельні листи, в котрих антисеміти попереджають їх, щоби вони не голосували за жидами. В противнім разі загрожують їм смертю.

УБИВСТВО З РОЗПУКИ.

При кінці місяця січня в Стрию скоїлася подія, що зворушила ціле місто. Анеля Плодзінь забила свого чоловіка, який від довшого часу пив, а коли приходив до дому, бив жінку та дітей. Останнього разу, як звичайно, Плодзінь вернув до дому пяним і побив їх знова. Доведена до розпуки жінка витягла зпід подушки револьвер і застрілила пяницю.

Покінчивши з чоловіком, Плодзіньова побігла до директора семинара, розказала за вчинок та просила про опіку над дітьми. Директор обіцяв, а пізніще віддав її до рук поліції.

ШАЛЯПІН.

Совєтська опера з Москви запрошує славного російського оперового співака (баса) Федора Шаляпіна на пів року, обіцюючи йому по 375 долярів місячно і привернення титулу народний мистець. Шаляпін тепер у Ню Йорку, де одержує за один виступ по $5,000.

СОН СПРАВДИВСЯ.

В Порт Джервис, Н. Й., втопилась 6-літня дівчинка Етел Ґенном в ріці Неверсинк. Сто людий шукало її цілий день і не могли найти. На другий день рано один з них, Майкел Дж. Снек, сказав, що йому снилося місце в ріці, де потонула дівчинка. Він поплив туди човном і дійсно найшов тіло дівчинки на дні, замотане в деревину.

СУД „СКОРИЙ..."

Два роки назад в малесенькому місточку в Гановерській провінції в Німеччині судили бувшого полоненого з російської армії Якубовського за вбийство сина, восьмилітнього хлопця. Сам Якубовський, не дивлячись, що більше десяти років пробув у Німеччині, мови не научився. Арештовано його на донос тещі, суджено... і покарано смертю. Оборонця Якубовському не дали, навіть перекладчика не було і Якубовський навіть не знав, о що йде справа. Суд був скорий, а виконання вироку ще скорше. Після того пройшло більше року. Теща Якубовського занедужала і покликала духовника, якому розказала таке:

Вона не любила Якубовського, котрий прийшов ще під час великої війни до неї на роботу та покохався з її дочкою. За три роки життя у її дочки Ельзи, жінки Якубовського, родилося двоє дітей, яких стара так само ненавиділа. Коли війна покінчилася і полоненим дозволено було їхати до дому, Якубовський не поїхав, а лишивсь коло жінки та дітей, але щоби не залежати від тещі, пішов шукати роботи. Часи були тоді тяжкі й він, переходячи з села до села, далеко зайшов. Тай час не стояв. Так пройшло кілька років. З рештою Якубовський рішив вернутися, хоч і без грошей. Так сяк перебиваючись, дійшов у сусіднє село, де дістав роботу й лишивсь ще на тиждень, щоб не прийти з пустими руками. Випадково стара теща довідалася, що він там, і рішила помститись. Для того то повела вона онука у ліс і вбила, а пізніще заявила, що хлопчик пропав, і що вона підозріває в тому батька. Як свідка виставляла сусіда, який сказав, що в день убийства бачив Якубовського в лісі. А так сталося, що в день убийства Якубовський прийшов до семі. „Як би дочка не була вмерла, я би була скорше доконала убийства. Свідкови я добре заплатила і він показав на Якубовського як „убийника". Таке зізнала стара на сповіді і сейчас померла.

Цей випадок „скорого суду" викликав обурення по цілій Німеччині.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЕКРАН".

Організовано двохтижневий кіно-радіо журнал „Український екран". Журнал регулярно що два тижні передає звістки з біжучого життя радянської кінематографії, новини кіно й зясовані статті про кіно.

ПОХВАЛЬНИЙ ЛИСТ КООПТАХОВІ З ПАРИЗЬКОЇ ВИСТАВКИ.

Цими днями Кооптах одержав похвального листа від Виставочного Комітету Міжнародньої виставки харчових продуктів в Парижі, що відбулася на весні 1927 р. На цій виставці Кооптах одержав першу премію за прекрасну якість українських яєць.

ДЕСЯТЬ РОКІВ У БОЯРСЬКО-ЖАНДАРМСЬКОМУ ЯРМІ.

З огляду на це, що 26 січня ц. р. минуло десять років, як Румунія захопила Бесарабію, Всесоюзне Товариство Бесарабців звернулося до всіх трудящих СРСР з відозвою, де між иншим каже:

„Десять років наші брати за Дністром, відірвані від Радянського Союзу, стогнуть у тяжкім ярмі румунського боярсько-жандармського режиму. Наш край економічно зруйнований до щенту. Румунія висмоктує з підлеглої країни всі соки. Безробіття велике, а оплата праці дуже низька. Селянські маси на краю цілковитого зубожіння. Національні права всіх народів Бесарабії жорстоко подоптані. Робітники й селяне позбавлені найелементарніших політичних прав. Все життя в країні завмерло під батогом жандарма й катування охранки.

„Робітники й селяне Бесарабії відповідають на цей режім терору зростанням революційних організацій, повстаннями і страйками. Але трудящі Бесарабії не спроможні тимчасом скинути з себе ярмо окупантів. 40,000 жандармів і охранників, цілі дивізії регулярного війська кровю й залізом придушують всякий вибух революційного руху. Нехай гаряче співчуття тим, хто стогне в ярмі окупантів, покаже робітникам і селянам захопленої Бесарабії, що робітники і селяне СРСР так само як і вони й далі вважають Бесарабію за частину Радянського Союзу. Нехай наш гарячий привіт підбадьорить їх на дальшу боротьбу проти загарбників і насильників".

40-ЛІТНІ РОКОВИНИ О. ФЕДЬКОВИЧА.

В неділю, 22 січня ц. р., відбулося заходом Т-ва „Буковинський Кобзар" свято сороклітних роковин смерти буковинського поета Осипа Юрія Федьковича. Саля музичного товариства була битком наповнена, хоча бракувало інтелігенції. Саме свято складалося з хорових і музичних продукцій та з відчитання повісти Федьковича „Безталанне кохання", яке зробило сильне враження. Прикро вражало на святі це, що не було жадного відчиту про життя поета.

35 РОКІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ХОРУ.

В травні ц. р. мине 35 років від дня організації першого на Україні українського народнього хору в селі Охматові, на Уманщині. Хор організував відомий музичний етнограф П. Д. Демуцький, який недавно помер. На вшанування памяти Демуцького державна капеля „Думка" дала в Київі великий концерт, в якому взяла участь і делеґація від охматівського народнього хору. Цікаво відзначити, що пісні цього хору свого часу були зафонографовані, але царський уряд сконфіскував грамофонні платівки з цими піснями й вони тепер являють собою велику рідкість.

МІЖПАРЛЯМЕНТАРНА ЮНІЯ ПРО ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН

ЗАЯВИТЬСЯ ПРОТИ ІМІҐРАЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ І ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

БЕРЛІН, 17. лютого. — В серпні сього року відбудеться в Берліні зїзд представників світових парляментів. Християн Лянґе, генеральний секретар Міжпарляментарної Юнії, заявив, що предметом нарад сеї сесії буде між іншим і американський іміґраційний закон. Юнія заявиться проти всяких іміґраційних обмежень, бо члени Юнії є на загал таких переконань, що жадна держава не повинна замикати своїх границь перед другими людьми, котрі думають, що якраз в тім краю можуть знайти своє щастє.

Міжпарляментарна Юнія виступить рівнож дуже рішучо проти диктаторських систем, що тепер починають опановувати життям европейських держав та буде намагатися начеркнути права і обовязки поодиноких народів з огляду правного і політичного.

СУДЯТЬ ҐЕНЕРАЛА ПАНҐАЛЬОСА.

ЗРОБИВ В 1925 Р. ПЕРЕВОРОТ, СТАВ ДИКТАТОРОМ І ПРЕЗИДЕНТОМ, ДОКИ І ЙОГО НЕ СКИНУЛИ І КИНУЛИ ДО ТЮРМИ.

АТЕНИ, 17. лютого. — Ґенерал Панґальос, бувший грецький потентат, що ставши на чолі армії, при помочи офіцирів, зробив в 1925 р. державний переворот та став при допомозі насильства президентом, став сегодня на лаві обжалованих. Виглядав дуже пригноблюючо, посивів і ледви тягнув ногами.

Зажадав усунення двох суддів на тій підставі, що вони були членами міністерства, яке він усунув від влади, а рівнож просив о кількадневну проволоку, щоби мати час приготовитися до оборони.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ НАФТИ.

ФРАНЦІЯ ВКЛАДАЄ ВЕЛИКІ КАПІТАЛИ В МОЗУЛ.

ПАРИЖ, 17. лютого. — Вже від довшого часу ходили чутки, що французький уряд змагає до заведення нафтового монополю, зверненого в першу чергу проти американсько-англійських, а головно американських нафтових компаній, в яких руках опинилася майже вся нафтова індустрія в Франції. В тій справі мав навіть інтерпелювати вашингтонський уряд.

Виходить, що французький уряд таки від свого в засаді не відступає. Проект закона, який буде предложений з рамени уряду, позбавить американських промисловців грубих міліонів долярів річного зиску. Бо кромі обмежень, звернених проти ввозу нафти, задумує французький уряд впакувати грубу суму в нафтові терени в Мозулю та добувати звідтам всю нафту, яку спотребовує Франція. А це означає величезні втрати для американського капіталу.

В БІЛҐОРОДІ — ЗГОДА.

РАДИКАЛИ ЙДУТЬ РАЗОМ З ДЕМОКРАТАМИ. — СПІЛЬНИЙ КАБІНЕТ З ЮКИЧІЧОМ ЯК ПРЕМІЄРОМ.

БІЛҐОРОД, Югославія, 17. лютого. — На бурливім Балкані втихомирюється. Кажуть, що під впливом короля подали собі руки радикали і демократи, що довгий час себе завзято поборювали і не були склонні одні супроти других до ніяких уступок. Через те панував в краю вже від довшого часу хаос і політичне напруження.

Радикали одержали 9 міністеріяльних постів, а демократи три.

ДРУКАРСЬКА ШТУКА В КИТАЮ.

ЗНАЛИ II ВЖЕ В 700 РОЦІ ПО ХРИСТІ.

ПАРИЖ, 17. лютого. — Друкарська штука, яку приписують Німцям згл. Ґутенберґови, що мав її винайти в 15 століттю, була вже відома Китайцям ще в семім століттю по Христі. До таких заключень дійшов французький учений Пелліо. Він доказував, що Китайці знали вже папір в 105 р. по Христі, а чорнило 500 по Хр. Будійські магічні формули були друковані в Китаю вже в 764 р. по Хр. З Китаю переходила друкарська штука до країв, положених на східних берегах Середземного моря, а звідтам до Марока, а з Марока перенесли магометани оту штуку друкарську до Еспанії.

Другий учений др. С. Райнах доказував, що друкарську штуку в формі різьби на дереві знали вже старі Римляни за часів Юлія Цезаря, але в пізнійших часах про те забуто.

І УРЯД ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ФІЛЬМІВ.

ПАРИЖ, 17. лютого. — Кабінет міністрів піде тою самою дорогою, що й французькі фільмові підприємства і буде старатися усувати американські фільми з французького ринку. На разі рада міністрів видасть розпорядок, який зменшить продажу американських фільмів о 25%.

Це є тільки початок великої кампанії, яка звернена проти американських фільмів у Франції, а змагає до піднесення французької фільмової індустрії.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (Liberty)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		(ПЕРЕДПЛАТА) Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates;		В Джерзи Сіті і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВУГЛЕВЕ СЛІДСТВО

Сенат ухвалив нарешті розвести широке слідство над положенням промислу мягкого вугля, в якому від кількох місяців уже треває вуглевий страйк. Сенатовий комітет для міжстейтової торговлі має розглянути добування мягкого вугля з усіх сторін; він має розслідити викидування майнерів із компанійних домів, надуживання судових заказів для боротьби проти страйку й робітничих юній, умови зарібку й таке инче.

Зі сього мігби дехто вносити, що справа майнерського страйку вже значно поступила вперед. Що воно деяким поступом буде, про се не можна сумніватися. Однак певно воно не покажеться такою благодаттю, як дехто мігби думати.

Наперед звертає на себе увагу той кольосальний подвиг, якого треба було, щоби рушити сенат з місця та довести його ухвалити резолюцію за слідством. Звичайно, можна було такого слідства ждати зараз, як тільки такий страйк почався. Та тут треба було аж виправи в углевий район сенаторів Джансона з Каліфорнії, Ковпленда з Ню Йорку, конґресмена Ла Ґвардії з Ню Йорку, щоби проломати мовчаливу, але не мекче завзяту опозицію проти такого слідства.

Ще в самий день, коли відбувалося голосовання в сенаті над внеском Джансона, мусів виступати сенатор Ковпленд зі своїми спостереженнями, в яких він говорив: „Цілий промисел мягкого вугля находиться в тяжкому положенню. Нема в Америці промислу, який провадивби так короткозору політику, як промисел мягкого вугля. В Америці є 3 до 4 тисячі більше майн, як треба, і 250,000 зайвих майнерів".

А конґресмен Ла Ґвардія писав у телеґрамі до Джансона: „Брутальність приватної поліції властителів копалень не має меж. Страйколоми справдішні кримінальники; їх не лишень визискують, але деморалізують і насилують.

„Банду таких страйколомів запоїли вчора „ґучом", зоружили рушницями, а опісля приказали їм стріляти на табори страйкарів".

Нарешті щодо самого висліду слідства. Що може принести се слідство? Яку нову зараду може воно предложити? Чи американське громадянство не має тепер досить пропозицій? Таж ще й до нині стоїть перед конґресом слідство Гемонда з 1922. року. Колиб конґрес хотів щось у справі вуглевого страйку зробити, то мігби просто витягнути сей рапорт комісії Гемонда та повести сейчас акцію за покінченнем довжезного страйку в мягкім вуглю.

ДО ЮВИЛЕЮ ПАНУВАННЯ РОСІЙСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ НА УКРАЇНІ

На кінець 1927 року й на початок 1928 припадає десятиліття походу московської червоної армії на Україні та захоплення большевиками влади на Україні.

За час святкування десятиліття большевицької влади в Московщині перекотилася також і через Україну филя ріжних ювилеїв: десятиліття большевизму на Україні, десятиліття українського Чека, пятиліття істнування Союзу Радянських Соціялістичних Републик, десятиліття української червоної армії, десятиліття українських професійних спілок і ціла низка меньш гучних ювилеїв.

Хочемо зі всіх цих ювилеїв вилучити десятиліття панування большевиків на Україні, щоби докладніше написати про події, які відбулися десять років тому.

На врочистих зборах, призначених в Харкові святкуванню зазначеного ювилею, комісар освіти Скрипник зазначив в своїй промові, що питання про те, чи була Україна за часів гетьмана самосдійною, треба полишити пізнішим історикам. З тих самих мотивів він ухилився від пригадування історії захоплення большевиками влади на Україні. Очевидно, це не дуже приємне пригадувати большевикам тепер, коли на Україні так сильно зростає сепаратизм та відворот від Москви.

Колиб не було між большевиками істориків, то ми мало що знали про криваву історію большевиків, що закінчилася на разі захопленням большевиками України. Але большевицькі історики у виданнях історії партії та на сторінках своєї преси багато написали. Вони освітлюють тепер минулі події як свідки-очевидці, чи як учасники подій, чи як історики, опрацьовуючи свої праці по документам. Тому допомога одного з головних творців большевизму на Україні, Скрипника, не так то нам вже й потрібна..

В тому матеріялі, що виданий большевиками в ювилейній гарячці, передовсім повинні ми підкреслити те, що плян захоплення України Москвою був вироблений з самого початку повстання большевицького уряду в Росії. Гасло „самоопределеніе вплоть до отделенія" в пристосованню до України мало значити тільки те, що „трудящі" України в інтересах революції повинні позбутися всякого сепаратизму, а Україна мала стати інтеґральною частиною Російської Федерації. Про форму цієї федерації абсолютно ніґде не згадується. На цю тему почалися дискусії доперва тоді, коли большевицький уряд, разом з своїми прихильниками, втікаючи перед наступом українсько-німецьких військ, опинився в Таганрозі.

Для того, що ще багато було таких, що на автономію України в російській федерації не хотіли годитися, дискусії на цю тему продовжувалися і в Курському, куди то так званий совітський уряд України переїхав був з Таганрогу. Як пише С. Голнер, большевики з України чи з Москви „цілковито ігнорували, вірніше, цілком забували про національне питання і ні разу не згадали, що вони працювали на Україні". Для них Україна була краєм, де є хліб, вугіль, залізна руда. І саме цим хлібом, рудою та вуглем хотіли вони вільно розпоряжатися.

Від дискусій в Таганрозі та ухвали в Курському про автономію України починається пристосовування большевиків до українських обставин, яке залежало ще в многім від успіхів українських національних військ в боротьбі з большевиками. Коли ці успіхи набували ширшого розміру, проклямувалася самостійність України навіть таким централістом як Троцький. Перемагали большевики — проклямована самостійність України зводилася до куцої автономії, а самостійність уважалась за „петлюризм".

Після переходу української армії за кордон, боротьбу з большевиками продовжувала вся селянська Україна під гаслом самостійности України, — це зазначають тепер і большевики. Уступаючи національно-свідомому селянству, большевики ввели на Україні практику підтримування двох культур: української (селянської дрібно-буржуазної) і російської (міської пролетарської).

Доперва від 26-го червня 1923 року українська мова та українська культура здобувають признання й по містах, але ще як другорядні, побіч з російськими. І лише на передодні святкування десятилітнього ювилею свого панування на Україні, 20 падолиста минулого року, українська мова й культура признаються пануючими на Україні та обовязковими. На це треба було чекати цілих десять років.

Та ще є одна дуже важна галузь українського національного життя, яка міцно тримається в руках Москви, якою вона по своїй власній волі розпоряджає — це українське народне господарство.

В цій галузі почалася боротьба вже три-чотири роки тому взад, але, як видно із заяв большевиків, успіху вона ще не має. Як тому десять років, так і тепер російські большевики заявляють, що без українського хліба, вугілля та руди не може істнувати і самий „братерський Союз". В імя цього „союзу" Москва наклала на українське населення великий тягар податків, забирає всю продукцію сільського господарства, вивозить все, чим Україна багата. Словом: експльоатує Україну, як свою кольонію.

І так буде далі, бо тільки з одірванням від Росії може Україна розпорядитися своїми багацтвами та піднести своє господарство. Другий черговий етап боротьби українського народа під большевиками це є боротьба за економічну сепарацію від Московщини. Це може статися лише в наслідок тяжкої, довгої та впертої боротьби, боротьби, що буде далеко труднішою ніж боротьба за свою національну культуру.

Такі самі етапи боротьби мусять переживати всі наші землі, що захоплені нашими сусідами, коли ми хочемо стреміти до того, щоби нарешті повстала суверенна українська держава на всіх наших землях.

Постійна такса.

Він: Твій братчик бачив, як я цілував тебе! Що тепер зробити, щоби він не виговорив цього?

Вона (збентежена): Е, в таких випадках вистарчить йому дати два доляри!

Три вояки з чужинної леґії в Африці у засідці.

— Чому ти вступив до леґії, Том? — питається один.

— Ну — відповідає Том — не маю жінки і люблю війну.

— Ах — відповідає другий — я маю жінку і люблю спокій, тому осьтут найшовся.

ВИКАЗ ЖЕРТВ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ ЗА 4 ЧВЕРТЬРІЧЧА 1927.

1.	Обєднаннє, Филаделфія, Па.	$1,900.60
2.	Українська Стрілецька Громада, Филаделфія, Па.	540.65
3	Канцелярія гр. кат. Епископату в Вінніпеґу	127.00
4.	Союз Українок (Кат. Секула), Мек Кес Ракс, Па.	100.00
5.	Оборона України (3 і 4 Від.), Нюарк	61.00
6	1. Січ. Сотня й Укр. Парох. Клюб (М. Возьний, І. Бартош), Торонто, Онт.	50.00
7.	Тов. „Просвіта" (Д. Хімко), Вінніпеґ	50.00
8.	о. Мирон Залітач, зб., Скрентон, Па.	40.00
9.	Гр. кат. церква св. Петра і Павла (о. Л. Чапельський), Мт. Кармель	28.00
10.	Злучені Укр. Тов-а (М. Сиротюк), Ню Йорк: $25 Товариство Т. Шевченка, Ню Йорк: $13	38.00
11.	Тов. Просвіта (Гр. Мазурак), Кенора, Онт.	24.00
12.	І. Прокопишин й І. Буґай, зб. в Палмертон, Па.	16.00
13.	Оборона України, від. 3. (С. Сенчій), Нюарк	15.00
14.	Параскевія Миколаїв, Річмонд, Каліф.	15.00
15.	о. Н. Шумський, Сидней, Нова Шкоція, Кан., зб.	13.15
16.	Укр. Горож. Клюб (І. Щерба) в Ґери, Інд.	12.00
17.	о. А. Черепяк, зб. в Ст. Йозеф	10.25
18.	Ст. Ґурґель, збірка в Вунсакет, Р. Ай.	10.00
19.	Іван Зварич, збірка в Вінніпеґ	10.00
20	Обор. України, 24 в. (В. Рогач), Джексон, Міш.	10.00
21.	Варениця Осип, зб. в Апостолес, Арґент.	7.50
22.	о. Т. Д. Волохатюк, зб. Веґревіл, Алта	7.00
23.	Качмар Петро і Вонс Олекса, Ст. Пол, Мінн.	5.00
	Неподані жертводавці:	
24.	через United Baltic Corpor., Danzig, 29. X. 1927.	$ 50.00
25.	" Central-Kassa, Відень, 7. XI. 1927.	11.00
26.	" Dresdner Bank, Danzig, 28. XI. 1927.	200.00
27.	" Bank of U. S., New York, 12. XII. 1927.	38.00
28.	" United Baltic Corpor., Danzig, 2. I. 1928.	80.00
	Разом	$3,469.25

словно: **три тисячі чотириста шістьдесять девять дол. і 25 ц.**

У Львові, дня 4 січня 1928 р.

ГОЛОВНА РАДА УКТОНІ У ЛЬВОВІ:

Д. Паліїв, вр. мголова

Т. Мартинець, вр. секретар

Др. П. Деркач, вр. скарбник

В. Кедровський.

1917 РІК.

(39)

Я зрозумів, що скеля, на котрій стоїть могутня постать коня з таким же могутнім їздцем-гетьманом, се ті події, се той широкий міцний шлях, на який гетьман могутньою своєю рукою напрямив Україну до життя вперед, у височінь, але шлях цей несподівано обірвався...

Кінь то Україна, всією могутньою, красивою постаттю рветься туди вперед, не бачучи прірви, але гетьман могутньою рукою спинив її рух, і страшною силою своєї руки звернув її голову в бік, туди, на той бік Дніпра. Голову коня нахилив, алеж уся постать коня у великому напруженню таки держиться в напрямку свого первісного руху.

На обличчу гетьмана я вичитав глибокий, глибокий біль душі, безмірно глибоке страждання, яке крізь риси суворого, героїчного облича його прорівається назовні. Чоло його не повернуте туди, на той бік. Воно не звернуте як у людини, яка в певнім напрямку, в певній точці бачить те радісне щастя, до якого вона лине. Ні. Воно відвернуте звідти, бо очі його не хочуть бачити того, що там чекає його. І тільки холодний розум, розум в воля, що міг проявитися лише наперекір його почуванням і бажанням усієї України, повернули буліаву на той бік Дніпра, туди, в бік невідомої, далекої і чужої Московщини.

І мені здавалося, в нічній сутіні, що гетьманська булава почала повертатися вперед в напрямку бігу коня і що рука гетьмана випростовується і більше не спиняє могутнього коня. І здавалося, що він зараз, здріґнувшися з новою силою полине вперед, своїм вільним широким шляхом...

А в ухах все лунають слова: — Народе України. — Хочеться, щоб увесь світ почув: — Нася кричати, та так кричати, роде! Ти вже воскрес. Уже воскресла Україна!!!

Ніхто тоді не знав, чи для життя, чи для боротьби воскресла Україна.

Здавалося, що ніщо не зможе порушити і знівечити краси її відродження.

* * *

На другий день надзвичайно урочисто, при зборах війська і народу в декількі сот тисяч, що щільно заповнив усю Софійську площу і всі близькі вулиці, під зґуки велитнядзвона „Рафаїла", був прочитаний народови, членами ради, в ріжних місцях одночасно, Перший Універсал Української Центральної Ради, до Народу Українського, на Україні і поза Україною сущого.

Вразливо звучало кожне слово Універсалу і мов горячою краплею проймало кожного, хто чув його.

Прочитали останні слова Універсалу і увесь нарід, як один падає навколішки і з сотень тисяч грудей чується молитвенний спів святого заповіту українського Титана-Пророка. Ридаючи, на вколішках, увесь нарід співає „Заповіт". Ця велика хвилина відкрила уста і всім тим, в яких вони були по рабськи неволені сотки років. Співали Заповіт десятки тисяч народу, що до того тільки чули, що серед Українців є такий заповіт. Співали його без слів, не знаючи їх, але відчуваючи силу їх святости і краси; співали лише мельодію, зливщись в екстазі в одну монолітну масу, славлючу велику і святу хвилину.

Останній день Великого Свята Революції України був урочисто відсвяткований.

Наступали грізні, тяжкі, криваві часи. І не забарилась пролитися перша пореволюційна українська кров, коли в Київі московськими кирасірами був розстріляний Перший Український Полк Імени Гетьмана Богдана Хмельницького.

* * *

Проголошення першого Універсалу Центральної Ради викликало з початку переляк і здивовання серед всіх московських кол на Україні і поза Україною. Опамятавшись, вони почали спільно, але мотивуючи ріжно і ріжними тактичними поступованнями, вести шалену боротьбу проти „Отделенія Украйни от Расеі".

Російська чорна сотня з першого дня революції на Україні розпочала свою отверту боротьбу проти українського національного руху. Аґенти московської контр-революції працювали скрізь на Україні в ріжних офіційних установах і сміло, вітверто вели боротьбу з українством, а тим і з самою революцією „во імя недопущенія разрушенія єдінства велікой Россії". Під таким гаслом вони могли розвинути свою діяльність на Україні у всій ширині цілком леґально, бо російська демократія, російські революційні партії, в чиїх руках находилась доля революції, теж вели не меньше безпощадну боротьбу з усіми „сепарастичними тенденціями", теж „во імя велікой, маґучей неделімой Россії". (Слова „вождя" русской революції Керенського) та в імя збереження „єдіного революціоннаго фронта". Спільність гасла першого тісно сполучили акцію на Україні проти українства, яку провадила російська чорна сотня і російська революційна демократія.

Сталося те, що на Україні усі Москалі вийшли разом рука в руку, рамено в рамено, дійсно єдиним фронтом проти автономічних змагань України зокрема, і всіх народів бувшої Росії взагалі. Вчорашній жандарм, царський охранник, пристав, член „Союзу Русскіх Людей" і вчорашній політичний каторжник, нельояльний член „революційної партії" і т. д. пішли отверто разом на тих, що „разрушают велікую Расею".

В самім Київі проти Центральної Ради вели шалену нестриману аґітацію всі російські революційно-демократичні орґанізації, а особливо „Совет салдатскіх і рабочих депутатов", де керуючу ролю відігравали російські соціялісти-революціонери та соціял-демократи, а большевики ще були в меньшости і ніякого впливу не мали.

З приводу універсалу відбулося спеціяльне обєднане засідання київських орґанізацій (московських) 29. червня, на якому всі представники російської революційної демократії і жидівства в Київі висловились проти Універсалу, і згодом видали відозву до населення України проти Універсалу Української Центральної Ради.

По всіх містах України, як відомо, цілком зросійщених, відразу стала активніша аґітація руссо-центристів проти Центральної Ради і взагалі проти всього українсько-національного руху. Московські чорносотенці, в тісній спілці з російськими соціялістами і демократією, пішли ще дальше і розпочали зовсім отверту боротьбу з українським культурним рухом, з українською мовою, і навіть з фактом істнування українського народу, окремого від московського.

З цією метою вони позасновували ріжні орґанізації, общества, як напр. „Ов-о Югоросов", Общество імени Гоголя і т. д.

Ідеольоґами чорносотенної боротьби проти українського національного руху були „землячки" В. Шульґін, Савенко та другі, а фортецю — Київський Університет, збудований царем Миколою Першим, із спеціяльним завданням русифікації України.

Ідеольоґами проти-української боротьби російської революційної демократії на Україні були обласні та місцеві їх партійні комітети й орґанізації, що не тільки виконували директиви своїх Центральних Комітетів з Петербурга, але й проявили власну ініціятиву, відповідно до місцевих обставин. Фортецями цієї псевдодемократії, з яких вона робила напади і вела систематичну боротьбу з українським політичним і національним рухом, були ріжні загально-російські революційні орґанізації, комітети, совєти, тощо. Всі вони пробували орґанізувати масові протести проти політики Центральної Ради і її Універсалу. Таких протестів було коло сотки, що робились виключно російськими орґанізаціями, котрі нічого спільного і жадного орґанічного звязку з Україною і її народом не мали. Тому вони непомітно затонули у морі привітань, висловів, подяк, обіцянок активної підтримки політики Центральної Ради, що весь час надходили від населення українського, на Україні і поза Україною сущого, до Київа.

(Дальше буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТАРИЙ ЧИ НОВИЙ КАЛЕНДАР?

Календар, після якого обходимо наші свята, був заложений римським цісарем Юлияном Цезаром сорок пять літ перед народженнем Ісуса Христа і зветься Юліянським. В тім календарі були деякі астрономічні похибки і тому папа Григорій XIII. в 1582 р. дав їх справити і завів новий календар, званий Григоріянським.

Новий календар приняли романські і германські народи, а при старім зістали Росіяни, Українці, Греки, Болгари і Серби, але і ці в остатних часах почали числити після Григоріянського календаря.

Наука і час постулають вперед. Одинокі ми, що позістали позаду і навіть в Америці придержуємося календаря старого стилю, через що терпимо дуже великі страти матеріяльні і моральні, що виношу хочби ось із цего факту:

У нас в Шамокін дівчата українського походження, які працюють у силковни, зажадали від „боса'' оден день звільнення від праці, щоб відсвяткувати наше Різдво. „Бос", відповів, що має великий навал праці до викінчення і що „Christmas'' уже був та звільнення не дав. Дівчата з тим майже й погодилися. Однак, прийшовши домів на Святий Вечер, перенялися святочним настроєм. Молоде серце перенимається, цінить і дорожить своїм обрядом і на Різдво раненько, не зважаючи, які будуть наслідки, замісць до праці пішли до церкви.

Церква, хоч обширна, так була переповнена вірними, що годі місця було дістати. Кілько тут народу! Свояки, близші і дальші і знакомі мають нагоду хоч раз у рік побачитися, забавитися і горе забути.

Та Різдво минуло, день радости перейшов майже незамітно; наступила сіра буденщина. Робітники й робітниці вертають до своеї праці, але яке розчаровання? Виходить „бос" і усім, що вчера не вийшли до праці, дає по два тижні відпустки.

Хтож сі робітниці? Наші дівчата, а було їх 125. Замісць працювати, вертають домів пригноблені і терплять морально: насмішки і наруги своїх співробітниць инщої національности.

Страти матеріяльні: 125 дівчат, які пересічно заробляли по 30 дол., тижнево, втратили загальну суму $7.500.00

Поважна сума. Сума видерта з рук наших робітниць. А кілько тисяч майнерів і робітників Українців, занятих по ріжних фабриках, тратять шифти в наші свята, коли другі народи працюють? Кілько наших старців, котрі дорожать своїм святом, своїм обрядом, тратять шифти, а відтак дістають тиждень-два „Laid off", або й зовсім зістають звільнені від роботи, а їм, старцям, не дуже то до роботи спосібним — тяжко знайти другої.

Отже коли втратимо працю, а других жерел доходу не маємо, то: 1) не будемо мати з чого жити і 2) не будемо мати з чого удержувати навіть нашу церкву і запропастимо наш обряд і віру.

Що інше терпимо ще під зглядом моральним в наші свята? Свято розуміємо так, що устає всіляка праця, фабрики не гудять, школи, штори, офіси позамикані. Бучерники, фармарі і джункмени не їздять троками і не галасують по вулицях; взагалі устає цей буденний гамір, — люде святочно убрані спішать до церкви чи костела і свято має дійсний святочний характер.

Якеж наше свято? От хочби й на Різдво. Спішимо до церкви пів до шестої рано. В церкві дзвонять, але не чути, бо від гуку копальняних труб аж воздух роздирається. По дорозі робітники спішать до праці, троки оден за другим гонять по вуголь.

В церкві правиться Служба. Коло десятої години священик голосить проповідь, — та шкільні діти (школа в сусідстві) вийшли на павзу і своїм криком заглушили проповідника. — Після нашого обряду на обхід довкола церкви не ідемо, бо годі процесією переривати буденний вуличний рух.

Виходимо з церкви — висипались як пчоли з улия. Переходячі стають на хвильку на хіднику — думають, це мусить бути якийсь величавий похорон, тільки народа, але, не побачивши трумни, довідуються, що то „Russian Christmas''.

Наші діти святкують з нами і в той день до школи не пішли. Другого дня учителька питає, чому не був (не була) в школі? Дитина оправдується, що то був „CHRISTMAS". От „RUSSIAN CHRISTMAS". І дитину від сего часу інакше не звуть як Рошен. Поза школою дитина терпить ще морально від насмішок дітей другої національности, що називають її Рошен, Гонк і т. п.

Дитина зачинає через те соромитися свого походження, дістає ненависть до усього свого, а коли підросте, соромиться з мамою на стріті по свойому заговорити.

Ми, Шамокінці, взявши це все під розвагу, а головно случай, який мав місце на наше Різдво, на загальнім мітінґу прийшли більшостю голосів до заключення, щоби наші свята святкувати разом з американськими, се є після календаря нового стилю. Постановлено однак заждати, яке становище займуть другі громади-парохії, коли прочитають в „Свободі" отсі події, які мали місце в нас в Шамокін.

Зміна календаря не зміняє сути річи, не зміняє релігії ані обряду, а приносить нам користь моральну й матеріяльну. Возьмім за примір хочби й Жидів. Вони дуже строго заховують свій обряд і релігію в старім краю, — але тут в Америці задля бизнесу покинули святкувати шабас-суботу і святкують неділю. Проте вони не зістали католиками ні Поляками, але є дальше Жидами.

Знаємо, що наука поступає вперед, замінює і удосконалює все те, що тому кількадесять літ було добре. Хоч як тісно ми є традиційно звязані з календарем церковним (ст. ст.), покликуючись на наших дідів-пра-прадідів, котрі святкували свята після него, то мусимо признати, що наші батьки жили на рідній землі, де був оден народ, наче одна сімя — не було ріжниці. За те лиха доля загнала нас на чужину — чужу землю, яку ми приняли за свою і тут зложимо свої кістки, тому й мусимо приноровитись до її норм.

Хочби ми як довго ще демонстраційно заховували наші свята після календаря церковного (ст. ст.), то цим не зробимо жадного поступу серед поступових Американців, — противно, за се приходиться нам часто-густо почути гіркі для нас слова: „YOU ARE IN AMERICA, 'YOU OUGHT TO CELEBRATE AMERICAN HOLIDAYS'!

Щоб наша молодіж, тут роджена і 100% виховань в американськім дусі — для якої календар ст. ст. є зовсім чужий, не терпіла сих гірких слів з боку Американців (котрі чужинців в послідних часах чимраз гірше ненавидять) і щоб нашу молодіж задержати як найдовше при нашій церкві і обряді — то мусимо наші свята зрівнати з американськими і наш церковний календар, хоч ми з ним традиційно від віків є звязані — зложити до архиву.

Знаємо, що поступові народи вже 346 літ тому приняли новий календар, тому пора й нам зробити оден крок вперед, для нашої користи і тимсамим уникнути кольосальних страт матеріяльних і моральних.

При кінці прошу, щоб з усіх місцевостей Америки і Канади подали (хоч поверховно) і кілько наших робітників і робітниць не працювали в наші свята. Чи були які наслідки задля цего і які страти матеріяльні?

Прошу також, щоб наші висші чинники і всі інтересуючіся забрали слово в цій так важній справі.

С. Лев,
Шамокін, Па.

ТЕАТР І МУЗИКА.

САЛЬОМЕЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА.

Дальше артистичне турне. Шевченківські вечерниці при участи артистки.

Як нас повідомляють, п. Сальомея Крушельницька відбуде довшу концертову мандрівку, яка обійме більші американські міста. І так буде вона співати **25 марта в Пітсбурґ, Па., 1 квітня в Клівленд, О., 8 квітня в Детройт, Міш., а 15 квітня в Шикаго, Ілл.**

Отсю концертову мандрівку п. Крушельницької можуть американські Українці використати для цеї ціли, що моглиб устроювати в той час **Вечерниці в память Т. Шевченка, получені з концертом п. Крушельницької.**

От такі вечерниці відбудуться в Йонкерс, Н. Й., і в Нюарк, Н. Дж., а за приміром тих громад моужть піти і другі.

В тій справі належить звертатися прямо на адресу п. Крушельницької:

Mrs. Salomea Kruceniski
Care of Great Northern Hotel
118 W. 57 St., New York, N. Y.

У залізничім вагоні якийсь подорожний прижмурив очи, ніби спить. До нього підходить злодій і простягає руку до його краватки, щоби викрасти з неї шпильку. Подорожний отворив трохи очи й пробурмотів спокійно:

— То фальшива! — потім примкнув очи і спить далі.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці грудні 1927).

Філаделфія, Па. На Дім Інвалідів, зібрано на обіді у п.п. Гриців ... 20.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Лупищин переслав збірку 120 дол. 100 на поводян, 15 на Інвалідів, а 5 на політичних вязнів ... 120.00

Ню Йорк, Н. Й. На Дім Інвалідів зібрано підчас падолистового свята, влаштованого заходом Січей і Укр. Нац. Тов. з Ню Йорку і Асторії ... 192.00

Мілвокі Віс. о. Каськів переслав на поводян від Укр. Православної Громади ... 24.13

Нортгемптон, Па. о. Каськів переслав 21.00 на поводян, зібраних на хрестинах у д. Мицьо ... 21.00

Монессен, Па. о. Каськів переслав 9.25 на поводян, зібраних на забаві у д. Гулящівського ... 9.25

Гавстон, Текс. д. Куріца переслав 25 дол. на Дім Інвалідів, а 5 дол. на поводян ... 30.00

Гавстон, Текс. д. Барабаш переслав 10 дол. 5 на Дім Інвалідів, 2.50 на поводян, а 2.50 на політичних вязнів ... 10.00

Гавстон, Текс. д. Т. Куріца переслав на поводян ... 5.00

Гавстон, Текс. д. Марія Куріца переслала на поводян ... 5.00

Ню Гейвен, Конн. Н. Н. 5 на політичних вязнів, 5 на поводян, 5 на Інвалідів, 5 для О. Кобилянської, 5 на Рідну Школу, 5 „Просвіта". Разом ... 30.00

Бріджпорт, Конн. д. Мартинюк переслав 15.36 на Інвалідів від Парохії св. Петра і Павла з парастасу ... 15.36

Микаду, Па. д. Капітула переслав 63.50 на поводян від Укр. Гр. Кат. Громади ... 63.50

Донора, Па. д. Пандрак переслав 10 дол. на поводян від Бр. св. О. Николая, від. 232 ... 10.00

Тефтвил, Конн. д. Шиш переслав на поводян ... 10.00

Клівленд, О. д. Ольшаницький переслав 19.50 на поводян, зібраних на забаві у д. Тримяків ... 19.50

Клівленд, О. д. Репужинський переслав 10.50 на поводян, зібраних на хрестинах у д. Тремблюка ... 10.50

Дітройт, Миш. д. Голуб переслав 12 на поводян, зібраних на запустах в У. Н. Школі ... 12.00

Милвил, Н. Дж. д. Ковальський переслав 10.00 на поводян. 4.25 було зібрано на весіллю у пп. Деревляних, а на іменинах в М. Ключки зібрав С. Чопек 5.75 ... 10.00

Гартфорд, Конн. д. Мовчук переслав 59.25 на поводян від Бр. св. Арх. Михаїла; з каси 25 дол., а рещту члени ... 59.25

В. Нютон, Па. д. Хуба переслав 43 дол. на поводян від Бр. св. О. Николая, від. 255 У. Н. С. ... 43.00

Сиракюз, Н. Й. д. Даньків переслав 25.00 на поводян, жертвованих з каси Тов. Запорожської Січи, від. 317 У. Н. С. ... 25.00

Асторія, Н. Й. д. Д. Бурдига переслав на поводян ... 442.00

Філаделфія, Па. д. Мушинка переслав 31 дол. на поводян від Укр. Громади з Норт Філя. 25.00 з каси, а рещту члени ... 31.00

Філаделфія, Па. Тов. Ів. Франка, від. 83 У. Н. С., передало 5 дол. на поводян як жертву від д. П. Рій, бо з баю, який Тов. устроїло, не було жадного приходу ... 5.00

Філаделфія, Па. д. Плетеницький переслав 9 дол. на поводян, зібраних на іменинах в М. Миця. Зложили по $2: М. Миць, С. Плетеницький; по $1: Й. Ткач, В. Новак, Н. Квасінський, В. Пердак і С. Оліярник ... 9.00

Смок Рон, Па. д. Джмелик переслав на поводян 2.50, зібраних на забаві у п. Підкалицького ... 2.50

Клівленд, О. п. Олена Кульчицька переслала на поводян 15 дол. від Сестр. Неп. З. Д. Марії, від. 112 У. Н. С., як дохід з балю ... 15.00

Кадіз, О. д. Р. Килник переслав на поводян ... 2.00

Лудлов, Масс. д. Приступа переслав 31.00 на поводян від Тов. ім. Івана Франка, від. 253 У. Н. С. ... 31.00

Вотервліт, Н. Й. д. Футулуйчук переслав 27.00 на поводян. Зложили: з каси Тов. Згода 12.11, збірка на Січ. зборах 7.89, а від членів Тов. Згода 7.50 ... 12.11

Клівленд, О. д. Задерецький переслав на поводян 10 дол. від Тов. ім. Ів. Франка, від. 334 У. Н. Союза ... 10.00

Гудсон, Н. Й. о. Волощук переслав на поводян 56.95, зібраних на тег-дей 26. падолиста ... 56.95

Мікізпорт, Па. д. Печар переслав 220.00 на поводян від Укр. Народного Комітету ... 220.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Пігура переслав 13.75 яко податок від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 за місяць падолист ... 13.75

В. Істон, Па. д. Підгайний переслав збірку для Інвалідів ... 33.42

Геркімер, Н. Й. о. Крохмальний переслав 28.85 на Інвалідів, зібраних в слідуючих церквах: Ютика, Н. Й., 8.45, Литл фолс, Н. Й., 5.50, Ром, Н. Й., 8.60, Геркімер, Н. Й., 6.30. Разом ... 28.85

Матітук, Л. Ай., Н. Й. д. Худяк переслав 15 дол. на Інвалідів, зібраних з хрестин в С. і Ю. Штокайло ... 15.00

Ню Йорк, Н. Й. Комітет будови Нар. Дому в Камінці Лісній, пов. Рава Руська, на читальню Просвіти переслав ... 106.00

Мидлтавн, Н. Й. д. Гнатів переслав 5.40 на поводян ... 5.40

Нюарк, Н. Дж. На Укр. Революційну Організацію зложили: Мик. Скрипець $4, а Ол. Вовк $1 ... 5.00

Ґрейт Медовз, Н. Й. Члени Тов. Любов, від. 143 У. Н. С., переслали на поводян ... 11.25

Гартфорд, Конн. д. Павло Курко переслав 70.00 на поводян, зібраних на вічу дня 20. грудня ... 70.00

Карнеґі, Па. д. Яворський переслав 25 дол. на поводян ... 25.00

Йонкерс, Н. Й. Відділ 4 Провидіння переслав через секр. п. Чемерчса на поводян ... 22.50

Вудгейвен, Н. Й. д. Романків переслав на поводян від членів Провидіння, від. 146 ... 9.00

Шікаго, Ілл. д. Й. Рурука переслав на поводян ... 5.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Дроботій переслав 6.00 дол. $4 на Рідну Школу, а $2 на Просвіту. Зложили на школу: В. Дроботій, А. Дроботій, Волод. Дроботій і Стефан Дроботій по 1 дол.; на „Просвіту" В. Дроботій 2 дол. ... 6.00

Ембрідж, Па. д. Прешляк переслав на Інвалідів ... 2.00

Гемтремк, Міш. д. Крупка переслав 95 дол., зібраних з листопадового свята дня 6. лист. 35 дол. на Інвалідів, 30 на Сироти, а 30 на політичних вязнів ... 95.00

Олієн, Н. Й. д. Скробак переслав 25 дол. на поводян, зібраних на забаві у М. і А. Луцишин ... 25.00

Бостон, Масс. д. Бербелицький переслав 113.50 на Дім Інвалідів, зібраних в Укр. Прав. Церкві ... 113.50

Клівленд, О. о. Левицький переслав 175 дол. на Інвалідів. З панахиди зібрано $65, а з концерту $110 ... 175.00

Елізабет, Н. Дж. д. Левчик переслав 541.83 на поводян ... 541.83

Белфілд, Н. Дак. о. Гривнак переслав на поводян ... 31.50

Аполло, Па. д. Кричковський переслав 45.80 на поводян. Бр. св. Ап. П. і П., від. 110 У. Н. С., з каси і від членів дало $33, а на хрестинах у д. Іваночки зібрано $12.50 ... 45.80

Трентон, Н. Дж. д. Гасій переслав 31 дол., зібраних на листопадовім святі на Інвалідів ... 31.00

Ютика, Н. Й. д. Ликтей переслав 113.90 на поводян. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 58 У. Н. С., $5, з балю 5. листопада $102.90, а з хрестин у д. А. Карпишин $6 ... 113.90

Вілмінґтон, Дел. д. Сасс переслав 101.15 на поводян від Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 247 У. Н. С. ... 101.15

Наягара Фолс, Н. Й. д. Борак переслав на поводян ... 17.25

Нюарк, Н. Дж. о. Новосад переслав 15 дол. на Інвалідів, зібраних на представленню „Сироти" 19. падол. ... 15.00

Савтпорт, Конн. д. Н. Гайда переслав на Інвалідів ... 40.00

Плейнсборо, Н. Дж. д. Лацік переслав на Просвіту ... 13.00

Джолієт, Ілл. д. Коган переслав на поводян ... 8.70

Геркімер, Н. Й. д. Німий переслав 10 дол. на поводян від Тов. Запор. Січ, від. 192 ... 10.00

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич переслав 150 дол. на Інвалідів від Парохії Церкви св. Арх. Мих. ... 150.00

Спрінґ Валей, Н. Й. д. Ільків переслав на поводян ... 29.50

Нортгемптон, Па. о. Каськів переслав 21.30, зібраних підчас панахиди в церкві дня 27. листоп., на Інвалідів в Калішi ... 21.30

Арнолд, Па. 31.60 на поводян зібрано на забаві Укр. Прав. Громади (запусти) 27. листоп. ... 31.60

Кромптон, Р. Ай. $63 від громади. $25 на політичних вязнів, $25 на Інвалідів, а $13 на Дім Інвалідів ... 63.00

Дітройт, Міш. $13.00 на революційний фонд зібрано на іменинах гром. Михаїла Коваля ... 13.00

Філаделфія, Па. д. Муха переслав $25 на поводян, зібраних від Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73 Провидіння ... 25.00

Мінеаполіс, Мінн. д. О. Шабатура переслав 42.70 на Інвалідів, зібраних на падолистовім святі дня 13. падолиста ... 42.70

Ню Йорк, Н. Й. д. Т. Грицей переслав 63 дол. на поводян, зібраних на ювилейнім святі п. С. Ядловського ... 63.00

Ст. Луіс, Мо. д. Тумко переслав на поводян ... 3.00

Мілвокі, Віск. о. Сенчук переслав 18 дол. на Інвалідів, зібраних на святочнім концерті, котрий устроїв Укр. Хор. Прав. Церкви ... 18.00

Гамонд, Інд. д. Матейчук переслав на поводян ... 8.00

Честер, Па. д. Лащуш переслав 45 дол. На Інвалідів 25, а на поводян 20, зібраних на падолистовім святі, яке устроїло Тов. Січ ім. Петра Сагайдачного ... 45.00

Пітсбург, Па. д.д. Хандога і Шабатура переслали $220.00 на поводян від Укр. Нар. Помочі ... 220.00

Бейон, Н. Дж. д. М. Дзядько переслав $100.00. На політичних вязнів 25, на поводян 25, на Інвалідів 25 і на революційний фонд 25. Разом ... 100.00

Дітройт, Міш. др. А. Кібзей переслав $100.00 на поводян, зібраних від Тов. „Просвіта" ... 100.00

Майнерсвіл, Па. о. Гундяк переслав $140.25 на поводян, зібраних на тег-дей через Клюб Укр. Молодіжи при укр. правосл. церкві св. Юрія для 3. грудня ... 140.25

Стейплетон, С. Ай., Н. Й. д. Фостик переслав $64.25 на поводян. З каси Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211 У. Н. С., $25, зібрано на мітінґу $11.50, збірка по домах $27.75. Разом ... 64.25

Нюарк, Н. Дж. д. Каськів переслав $327.19 від Комітету Укр. Нар. Дому. На поводян $263.09, а на Дім Інвалідів $64.10 ... 327.19

Джемейка, Н. Й. д. Костишин переслав $26.00 на поводян від Бр. св. Юрія, від. 160 У. Н. С. ... 26.00

Сиракюз, Н. Й. д. Андрусишин переслав $25.00 на поводян, зібраних від Укр. Амер. Горожанського Клюбу ... 25.00

Росфорд, О. д. Невойда переслав $1.00 як податок від Д. Бобака, члена Бр. св. Михаїла ... 1.00

Шікаго, Ілл. д. Янсевич переслав $47.50 на поводян від Бр. св. Михаїла, від. 243, котре відсвяткувало ювилей 18-літного істнування ... 47.50

Трентон, Н. Дж. д. Стадник переслав на поводян ... 5.50

Клівленд, О. д. Задерецький переслав $10.50 на поводян. Укр. Діточа Школа ім. Тараса Шевченка дала вечерок, де зібрано жертви ... 10.50

Карнеґі, Па. д. Ялечко переслав $10.00 на поводян, зібраних на забаві у д. І. Станчака ... 10.00

Сиракюз, Н. Й. д. Яворський переслав $13.00. $3 на податок, $4.00 на вкладку до „Просвіти", а $4 на передплату на журнал та $2 на часопись „Жіноча Доля" в Коломиї ... 13.00

Філаделфія, Па. д. Чорномаз переслав $10.00 на поводян від Бр. св. Петра і Павла, від. 109 Провидіння ... 10.00

Філаделфія, Па. д. Ірина Волянська переслала $6.00 на поводян від Сестр. Неп. Зач. Преч. Діви Марії, від. 11 Провидіння ... 6.00

Філаделфія, Па. д. Дармограй переслав $37.00 на поводян від Укр. Громади з 23. і Бравн ул. ... 37.00

Філаделфія, Па. Бр. св. Йосафата, від. Провидіння, переслало 50.00 на поводян ... 50.00

Куртіс Бей, Мд. $38.00 на поводян від злучених Тов. У. Н. С. Дохід з балю ... 38.00

Дженет, Па. д. М. Терико переслав збірку на поводян ... 69.00

Скрентон, Па. д. А. Стельмах переслала на поводян ... 2.00

Шамокін, Па. $266.80 від громади; призначено: $150 на поводян, $58.80 на Рідну Школу, $40 на виборчий фонд і $18 на Інвалідів ... 266.80

Філаделфія, Па. $25.00 на поводян від Бр. св. Георгія, від. 239 У. Н. С. ... 25.00

Гудсон, Н. Й. $80.40 на поводян від Бр. св. Йосафата, від. 273 У. Н. С. ... 80.40

Дітройт, Міш. д. Присташ переслав на Інвалідів ... 30.00

Раритан, Н. Дж. д. Попадюк переслав 10.55 на поводян. На весілю д. С. Іванкова зібрали $6.55, а Бр. св. Арх. Михаїла зібрало $4.00 на мітінгу ... 10.55

Бруклин, Н. Й. д. Волчек переслав $6.00 на поводян, зібраних на весілю гром. Николая з Катериною Бандура ... 6.00

Толідо, О. д. Розщіпка переслав 23 дол. Від Бр. св. Николая 5 дол., а решту члени ... 23.00

Пітсбург, Па. д. В. Малевич переслав $30.00 на поводян. Тов. ім. Ів. Франка, від. 53 У. Н. С., $25.00, а д. Малевич $5.00 ... 30.00

Кензас Сіті, Кенз. д. Яремко переслав $30.25 на поводян від Бр. св. Володимира, від. 323. Дохід з балю $6.75, з мітінгу $10.00, а члени від себе $13.50. Разом ... 30.25

Смок Рон, Па. д. Джмелик переслав $7.00 на поводян від членів відділу 227 У. Н. С. ... 7.00

Мінеаполіс, Мінн. п. Анна Денс переслала збірку на поводян ... 17.25

Нюарк, Н. Дж. д. Каськів переслав $9.00 на поводян, зібраних на хрестинах у д. Скібаки ... 9.00

Пітсбург, Па. На поклик Укр. Нар. Помочі зложили для поводян: Тов. В. Україна, від. 118, в Мілвокі $11.50; від. 39 У. Н. Помочі переслав $14.00 з Лайсенрінг, Па.; Тов. ім. Шевченка, в. 4, з Мікіз Ракс, Па., переслало на поводян $10.00; П. Лецак переслав на поводян $10.00; Тов. Соборна Україна, від. 124 У. Н. Помочі у Філя, Па., переслало $20.00 на поводян. Передав д. Шабатура разом ... 65.50

Філаделфія, Па. д. Слободян переслав $3 на поводян від Тов. Мир, від. 324 У. Н. С. ... 3.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Пігура переслав $15.75 як податок від Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 270. Зложили: Ю. Пігура $1.50; І. Грубець $1.00; по 50 ц.: Я. Осмиловський, Я. Сай, П. Світіцький, Д. Лопош, Н. Заяць, І. Василюк, М. Стефінівський; по 75 ц.: С. Кіней, Г. Жарський, Л. Дума; по 25 ц.: В. Гіль, О. Яцків, І. Бобовник, Г. Гуменюк, М. Косоноцький, С. Сайчук, С. Гук, Д. Кулик, М. Туницький, Й. Жарський, В. Микитка, А. Сайчук, Г. Лячик, М. Салюк, Л. Панас, Є. Баран, Г. Шемлій, А. Бусько, С. Кот, Д. Захарейчук, С. Грица, А. Ярош, А. Корниль, Г. Шустикевич, П. Магура, П. Гозбар, А. Кіраш, Р. Трусевич, А. Кіраш. Разом ... 15.75

В місяцю грудни 1927 р. зібрало Обєднанне на старий край $5,664.52.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДІТОЧІ ПОДРУЖА.

У глибині Абісинії, у Кераділі, запримітили раз якусь дивну метушню. Ненадійно видано приказ, що до чотирнацять днів усі дівчата повинні девять літ і всі хлопці понище чотирнацять літ мусять подружитися. Хто спротививсяби цьому приказові, тому грозила висока грошева кара або сто нагаїв на голі підошви. Тому не було такого, що не сповнив би приказу й усюди видно було малі молоді пари.

Цей подружний вік не є ще нічим у порівнанні з церемонією, яку святковано величаво у Грінічі 8-го жовтня 1518-го року. Тримісячний князь Франції, син короля Франца Першого, заручився з княжною Марією. Біля короля сиділа перед престолом, зодягнена у золотому брокаті і прикрашена самоцвітами, дволітня молода. Князівський представник заложив молодій малесеньку обручку з діямантом на палець, потім уділено їй благословення а папський легат у присутности цілого двору відправляв богослуження.

В 1214. році, користаючи зі замішання в Галичі, угорський король Андрій зїхався з князем Лешком у Спішу і там звінчали малого пятилітнього сина короля Андрія, Кольомана, з трилітньою дочкою Лешка, Сальомеєю, й коронували їх на короля й королеву Галичини. Діти ці кілька літ „володіли" в Галичі, поки не прогнав їх князь Мстислав Хоробрий, тесть князя Данила Романовича.

Подружний вік жінок у ріжних народів приноровлюється до вартости жінки для мужчини. Під увагу входила (як у повищому випадку) політика, або для заспокоєння змислів приневолювано дівчат вчасно до подружного життя. Щойно духові потреби звязатися з жінкою спричинили заключування подруж у трохи старшому віці. Тепер майже всі держави приписують літа для подружа дівчат (14—16 літ); давніше приноровлювалися лише до бажання мужчини або батьків. І так санскритські вірші відбирають право жінці і заявляються за тим, щоби дівчина виходила замуж у діточому віці, а мотивують це осьтак: „Коли дівчина є повнолітня, то їй вільно вибрати собі чоловіка по своїй вподобі. Тому слід дівчину звінчати, поки вона ще малолітня".

Передчасні подружа подибуємо серед примітивних народів по всьому світі. Деякі заручують дітей іще в утробі матери, а вінчатися можна їм щойно за двацять літ. В інших племен діти вже в перших роках життя уважаються відповідними для подружа. Такий звичай є у ріжних індіянських народів, у Басутів (у південній Африці) і в Олд Келебен. Тут чоловік у своєму гаремі носить на руках двотижневе немовля і здоровить його як свою нову жінку. На Андаманських островах є навіть дивний звичай, що один чоловік рівночасно жениться з 20-літньою вдовою і її 9-літньою дочкою. У Китаю є замужні жінки 4—6-літні, часто буває це теж у Бразилії і на Цейльоні, а 10-літня дівчина це на тамошнім базарі вже пошукуваний товар. У Китаю є звичай, що батьки можуть свою дочку на основі подружного контракту продати чоловікові. Справжнє весілля відбувається щойно в дозрілому віці дівчини, себто на 12-му році життя. У застав за жінку родичі Маляйці і в Гватемалі дають невільницю, але її дітей не вважається дітьми [illegible].

Примітивні народи часто заключають подружа (як це зрештою буває і в нас) з чисто матеріяльних причин. Так примірою найвищою життєвою метою малоазійського Турка є можливо як найскорше вилегуватися, лінюхувати. Він жениться вчасно, любить свою десятьлітню жінку, коли вона приведе йому на світ сина, який може небаром його удержувати. Як народить дочку, проганяє її. Навпаки Татари і Перзи: вони волять, коли їм родяться дівчата. Як продадуть дочку, не журяться вже про хліб насущний а чоловік є дуже вдоволений, що вибрав собі можливо наймолодшу жінку. У деяких тропікальних краях (Олд Келебен) чоловік платить батькам жінки високу ціну і зараз відсилає свою 6-літню жінку на фарму. Там вона мусить вилігуватися, а харч дістає такий, щоби добре підгодувалася. Напихають її наче гуску на заріз, дають їй мучні страви і смалець, кисле молоко і сметану. Лише товстезні дівчата мають тут вартість. Лиця мусять бути такі пацалуйковаті, щоби аж звисали, руки і ноги мусять подобати на кльоци, а живіт наче куля. Дитина, що не зносить такого харчування, не надається для подружа.

Чим вчасніше дівчата виходять замуж, тим вчасніше вянуть. Копти віддають замуж свої дочки понайбільше на 8-му році життя, на 12-му році вони вже є матірями, а на 16-му мають вже морщини і сиве волосся. Дівчата тубильчих Єгиптян виходять замуж на 6—8 році, а на 30-му році подобають на наші 70-літні бабусі. Жінки Банянезів на острові Борнео виходять замуж уже на 8-ому році життя, а на 30-ому штигулькають на паличках улицями села. Японська дівчина може спокійно виходити замуж на 7-му році життя. Як не найшла собі чоловіка на 14-ому році, то вона вже тоді стара, закостеніла панна, що не має ніякої вартости на подружому базарі. З тих самих причин процвітає скоро молодість в Абісинії, у Берберійців, Кафрів, на Мадагаскарі і серед богатьох індіянських племен. Тут подибається богато молодих-пристаркуватих жінок, що виглядом пригадують бабусі: вони варехою мішають у кітлі (казанку), а ніхто не звертає на них уваги. Згорбившись сидять перед шатрами.

На питання: коли дівчина повинна виходити замуж, ріжні народи відповідають, подаючи практичні приміри: Деякі північно-африканські жінки, як приміром Фезійці, мають дітей вже на 12-ому році життя, а на 16-ому подобають на старенькі бабусі. Шанґальські жінки мають дітей на 12-ому році життя, але рідко коли на 20-ому, а деякі абісинські жінки вже на 10-ому році зазнають материнського щастя. Природник Тоблер знав у Палестині одну жінку, що на 13-ому році мала вже двоє дітей, а інша 11-літня на другому році подружа носила вже на руках потомка.

Так вчасно заключувані подружа часто є причиною тяжких недуг. Іще 1798 року писав Фра Паоліно до Сан Бартольомео зі Східної Індії: „Богато індійських жінок переплачують життям в перших тижнях завагітніння". Жіноче тіло тоді ще замало розвинене, органи ще такі молоді, що справоздання з абісинської Мензи, що 30 процент жінок умирає в злогах, не може нікого задивувати. Ще більше жінок умирає у Новій Британії. Дівчата виходять тут замуж понайбільше на 11 році життя, мущини на 25—30. Більше як половина цих жінок умирає при першому полозі. Друга половина жінок умирає на чахотку, не доживши і 30-го року. Інші мандрівники розказують про такі самі наслідки завчасного подружа у Новій Каледонії, Джаві, тесаме є з жінками Самоєдів, муринів із Ґаґон і Маорі у Новій Зеляндії.

Деяким народам діточі подружа виходять на добре. Місіонар Баерляйн жив довгі літа у провінції Мадрас. Він описує дуже докладно ці народи, їх звичаї й обичаї, але твердить, що годі про них сказати, щоби вчасне подружа було причиною недуги або смерти. Такого самого погляду є Дю Терпор про жінок Антилів. **Він бачив 11-літні матери, здорового вигляду, що мали по кількоро дітей, бачив теж 20-літні бабусі і 30-літні прабабусі. А всі були сильні і здорові.** Дівчата тих народів, що на 14-му році ще не вийшли замуж, мусять посвятитися для служби богині Калі або Святої Матери, вони є жіночими священиками, але рівночасно найрозпустнішими жінками в краю.

У старинних Греків законодавець Лікурґ заборонив був мущинам женитися перед 37-им роком життя, фільософ Плятон вимагав для подружа від мущини 30 а від жінки 20 літ. Щойно Римляне зменшили дівчині подружі літа до 12-го року.

НАЙГЛИБШЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ.

Азія споміж усіх континентів має не лише найвищу гору (Мавнт Іврест 8880 метрів), але теж найглибше заглублення: Байкальське озеро — 1060 метрів понизше поверхні моря. Тому то все цікавилися тим озером і є про нього написана дуже обширна література, більше як 500 праць. Байкальське озеро довге на 623 кільометри, а побереже займає 2200 км. довжини. Пересічна глибина озера 700 метрів. Завдяки цій глибині озеро має великий вплив на клімат цілої околиці. Озеро зимою огріває, а літом охолоджує околицю. В порівнанні з простором води острови, які є на цьому озері (800 квадр. км. простору) є дуже незначні. Найбільший острів то Ольогон, 73 км. довгий і 11 км. широкий. Вода є зелено-синьої аж до зелено-сірої краски, а відріжняється дуже мало від води інших озер із солодкою водою. Має пропорціонально небогато кисня і мінеральних складників. Під активною (рухливою) масою води до глибини 200 метрів є вода зовсім спокійна. Тому зимою під поверхнею леду або літом, як є погода, поодинокі складники води западаються в усе глибші верстви і зникають із рухомої полоси озера. Для того озеро є дуже прозоре, часто аж до глини 40 метрів.

Подвійна асекурація.

Бос. — Я вдоволений, пане Перницький, що нарешті приходите точно до праці.

— То тому, що я купив собі папугу.

Бос: Чому не годинник-будильник? Таж я вам радив будильник.

— Ви мене не знаєте. То не на мій сон. По кількох днях я так призвичаївся до будильника, що далі спав як камінь. Тому я тепер купив собі папугу, а як кладуся до ліжка, завішую будильник на клітці. Будильник будить папугу, а щойно як вона стане верещати, мерлець пробудився би.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Досить баламути. — Вже йдемо обеднанним шляхом.

Коли розійшлися вісти про повінь в краю, зійшлися представники Тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союза, від. 139 і 179 У. Р. Союза, щоби дати краєви якусь поміч. Представники відділів Робітничого Союза заявили, що їм годі дати, бо вони самі голодні, а 59 відділ Укр. Нар. Союза заявив, що дає на початок $25 в каси на потерпівших від повені. Заразом ухвалено скликати віче.

І всьо було би гаразд, колиб на віче не був приїхав п. А. Батюк, котрий замісць заохотити нарід до збірки, тільки вніс нове замішанне своїми нападами на Обеднанне. Пробовано в нас скликати ще спільні збори, щоби довести до якогось обеднання в тій так важній допомоговій акції, але нічого з того не вийшло. Наше Тов. Запорожська Січ, котре й так носить на собі весь тягар народньої жертвенности, рішило вкінці зорганізувати Допомоговий Комітет на власну руку і продовжати добру роботу.

Скликано спеціяльний мітінг, на котрий явилися всі члени і там вибрано сталий комітет, до якого ввійшли: В. Венгринович як голова, Іван Глива, касієр, а Й. Волк, секретар. Члени Комітету: Л. Бих, Й. Підлуський, П. Слівінський.

Рішено раз на завсіди посилати всі жертви через Обєднанне, бо це загально-народня, хосенна і народом признана центральна організація.

До $25, які зложило Товариство, доложили сейчас члени і свої жертви. Зложили: Леонтій Бих $5; по $2: Й. Волк, Т. Дрозд; по $1: В. Венгринович, І. Кузів, Д. Чернявський, В. Глива, І. Глива, Н. Варій, І. Максимів, Н. Никорчук, М. Шуманський, Й. Підлуський, Д. Павлишин, В. Кузів, В. Гнатюк, Г. Бакай, Д. Постоловський; по 50 ц.: М. Підлуський, С. Іващишин, Марія Венгринович. — Разом $50.00.

Рішено віднестися до пароха угорських Українців, щоби згодився на колектованнє в його парохії, на що о. Чорняк радо згодився. Колектували: М. Галькевич, Н. Никорчук, С. Іващишин, В. Кузів молод., П. Слівінський, М. Мандрона, П. Зелінський і п-ні Кушляк і Демчук.

Сколектовано $106.02.

З того оплачено висилку 4 пачок зібраної для потерпівших від повені одежі, за що заплачено $31.55. Збирали одежу наші громадянки: Кушляк, Демчук і Бих.

$12 заплачено двом колекторам за тиждень праці.

Разом зібрано $156.52. Розходу було $43.55.

До Обеднання вислано $112.97 для поводян.

Комітет.

ЛОРЕЙН, О.

Збірка на Рідний Край.

Зібрано в громаді на інвалідів $10.00; на Рідну Школу $10.00.

Гроші вислано до Обеднання.

ЛЮДЛОВ, МАСС.

Коляда на Рідну Школу.

Товариство ім. Івана Франка, від. 253 У. Н. Союза, заколядувало $25.00 на Рідну Школу в краю. Колядували: Карко, Берник, Павлик, Сорохтей та Паливайко. Гроші переслано до „Обеднання".

Д. Харко, предс.,
М. Кульбанський, касієр;
І. Приступа, рек. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ